

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 11. Durlacensis Marchionis exercitus a Tillio profligatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

§. XI.

*Durlacensis Marchionis exercitus a
Tillio profligatus.*

Hujus victoriæ gloriam cum Mansfeldio partiebatur Georgius Fridericus Durlacensis Marchio: ast æmulatione inter utrumque exorta hic in Palatini subsidium separatam in aciem eduxit exercitum, castris Wimpfenam inter & Hailbrunam positis. Hæc ubi ab exploratoribus Tillius cognoverat, hostem a Mansfeldicis sejunctum aggredi statuit, & Corduba Hispanici exercitus Imperatore in honoris æque ac periculi societatem evocato, in quodam editiore colle, quem vicina texerat sylva, aciem explicat. Datur summo mane prælio initium, sequitur continua nec innoxia tormentorum explosio: inde eminus ingens edita strages, atque ex ipsa cæde crescentibus pugnantium animis, cominus per turmas res agitur, ubi ambæ acies ita arcte cohæserunt, ut arma armis pulsarent, mucrones in ora dirigerent. Jam secunda certaminis mutuæque cædis hora effluxerat, & adhuc collato pede, quasi singuli inter se dimicarent, in eodem vestigio hærebant, donec vincendo locum sibi facerent: successerant

Sæc. XVII. in pugnam recentes Bavarorum legio-
 nes, quæ tamen haud latius gradum
 A. C. 1622 ~~_____~~
 promoverè poterant, quam hostem
 prostraverant: nec inde cessabat vin-
 cendi aviditas, donec sub meridiem
 solis æstus utrinque hebetaret pugnan-
 di ardorem: Respiratum ergo ad duas
 prope horas: tum vero recrudescente
 ferocia Tillius Durlachii castra curruum
 sepimento vallata aggredi jubet: Ergo
 Bavarici tanto ferociores effecti, leo-
 nique venatorum telis saucio haud ab-
 similes, cum a tergo & a fronte ab
 omnibus ferme Durlacensibus undique
 impeterentur, generoso mortis plum-
 bæ contemptu omnes impetunt, at-
 que in turmas aliquot equitum, quos
 Marchio immittebat, tanto impetu &
 furore ex sylva prouunt, ut incusso
 terrore, Equites unacum curribus ali-
 quot Heilbrunam præcipiti fuga dila-
 berentur. Tum demum restaurato cer-
 tamine in mutuas utrinque cædes pro-
 curritur, similisque ruinæ strages erat,
 diuque anceps steterat victoria, potius
 in Durlacensium partes inclinante: op-
 portune autem Corduba cum recentibus
 suppetiis advolans, in hostem va-
 lidius invehitur, turbataque prima Dur-
 lacensium peditum acie, disiectisque
 primis ordinibus jam in medium agmen
 irrui, confertos turbatosque insequi-
 tur,

*Carafa
 Germ re-
 staur. p. 122.*

tur, ac demum in fugam agit. Ex-Sæc. XVII.
 tremam autem Durlacensibus calami- A. C. 1622.
 tatem attulit pulvis pyrius, quo reple-
 ti quidam currus ignem conceperant,
 ingenti in Marchionis castris edita strage,
 ac equis, hominibusque ad duo
 jugera disjectis, ac misere discerptis.
 Ita demum prælio, quod ingruentes
 noctis tenebræ vix diremissent, accensi
 Divinæ Nemesis ignes finem Calvinia-
 nis oppido funestum imposuere: certe
 ex Catholicis nemo fuit, qui Deum
 tantæ victoriæ auctorem non deprædi-
 casset, refert quoque Carafa, visam
 esse ab Hispano milite in aere candido
 amictu Virginem, quæ Catholicos ad
 pugnam hortata, victoriam promiserit.
 Ceterum siue ludibrium oculorum, siue
 vera species fuerit, id minime dubium
 est, quod eodem temporis momento,
 quo Hispanus miles se id vidisse credi-
 derat, casu ignitus ejusdem fomes in
 Bombardam inciderit, atque erumpen-
 tes exin illico pilæ ignivomæ hostium
 currus incenderint, tanto omnium ter-
 rore, ut quaqua versum dispersus ho-
 stium exercitus haud ultra vires colli-
 gere, aut prælium restaurare potuerit.
 Cecidit potissima pars hostium, ex quo-
 rum numero erant Magnus Dux Wir-
 tenbergicus, necnon Christianus Co-
 mes Palatinus Birckenfeldius, & Boech-
 leus

*Merc. Gal-
 lob. t. 9. l. 3.
 pag. 404.*

Sæc. XVII. leus Præfectus. Capti fuere plusquam
 A. C. 1622. mille quingenti, ex quibus præcipui
 præstantesque erant Belliduces Stein-
 felfius, Audinellus, Helmstadius, Lö-
 wensteinus, Ruestus, Brandtius, Ha-
 fuis, Weylerus, Buttelbachius, plu-
 resque magni nominis Tribuni, atque
 Præfecti. Victoribus in prædam ces-
 fere ænea belli tormenta triginta octo,
 mortaria quinquaginta tria, quinquaginta
 bellico apparatu, & quadringenta
 sex annona & pecuniis onusti cur-
 rus unacum ducentis viginti quinque
 Talerorum millibus inter victores mili-
 tes distributis præter alia florenorum
 aliquot millia. Denique Tillianæ
 fortitudinis monumenta numeraban-
 tur septem vexilla, & decem equestria
 hostium signa, ipsumque Durlacensis
 Prætorianum: ipse vero Marchio post
 Hæchstensem cladem dimissis copiis
 suis Hohenbergam secessit.

§. XII.

*Ludovicus Hassiæ Landgravius a
 Mansfeldio captus.*

Brachel.

Hist. l. 2.

pag. 55.

Lotich. l. II.

cap. 5.

Accepta hac clade, Durlacensis cum
 infauktis exercitus sui reliquiis ad
 Mansfeldium confugit, qui tum Ha-
 genoam urbem, quam Leopoldi Archi-
 ducis copix ante cinxerant, obsidione
 libe-